

Стандард 12: Финансирање

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 12

Средства за обављање делатности Електронског факултета, у складу са законом, обезбеђују се из буџета Републике Србије. Средства за обављање делатности у току једне школске године обезбеђују се на основу годишњег програма рада Факултета, а на основу Уредбе о нормативима и стандардима услова рада универзитета и факултета за делатности које се финансирају из буџета (Сл. Гласник РС бр. 15/2002, 100/2004, 26/2005, 38/07 и 110/07). Факултет самостално планира распоред и намену финансијских средстава тако да обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду.

Средства остварена по основу прихода од рада на научноистраживачким пројектима, пројектима и уговорима о реализацији едукативних програма, од истраживања, консултанских услуга, комерцијалних и других услуга расподељују се у складу са Финансијским планом Факултета.

Средства која Факултет стиче од школарине, односно пружања услуга трећим лицима користе се према годишњем програму рада Факултета за трошкове пословања, зараде запослених у складу са законом и колективним уговором, обављање научноистраживачког рада који је у функцији подизања квалитета наставе, научно и стручно усавршавање наставника и сарадника, набавку и одржавање опреме, подстицање развоја наставног и научноистраживачког подмлатка, међународну сарадњу, изворе информација и информационе системе и др.

Сопствени приходи Факултета делимично се користе и за повећање квалитета наставе током године ако оснивач не обезбеди предвиђена средства.

Извори финансирања Факултета су јавни, а информације о њима и висини средстава доступне су кроз извештаје о пословању које усваја Савет Факултета.

Мора се, међутим, напоменути да Електронски факултет низ година уназад има изражен проблем у финансирању материјалних трошкова који су предвиђени финансијским планом. Структура материјалних трошкова који се финансирају од стране Министарства не обезбеђује покриће трошкова пословања факултета у потпуности и онако како се планира финансијским планом факултета. Ово нарочито важи за средства текућег и инвестиционог одржавања зграде и опреме Факултета, набавку опреме, библиотечког фонда, издавачку делатност Факултета и остале трошкове чије финансирање треба да се врши од стране оснивача – Републике како је предвиђено Законом о високом образовању. Такође, проблем представља и то што структура финансирања није унапред позната. Такође, факултет не добија информације о месечним квотама финансирања на почетку буџетске године што представља законску обавезу директног буџетског корисника, односно Министарства. Недостатак потребних информација представља проблем који утиче на реално планирање извора финансирања трошкова факултета у финансијском плану факултета.

САМОВРЕДНОВАЊЕ УСТАНОВЕ

О проблемима у финансирању Електронског факултета од стране Министарства више пута је обавештавано Министарство просвете путем дописа и путем разговора са представницима Министарства.

Електронски факултет је што се тиче завршене буџетске 2016. године у свом Финансијском плану за покриће издатака од стране Министарства, планирао средства у износу од 520.230.000,00 динара.

У 2016. години Електронски факултет је на име финансирања из буџета од стране Министарства просвете добио укупно 388.943.000,00 динара, што чини око 75% од износа који је Факултет планирао у финансијском плану за 2016. годину на изводу буџетски приходи.

Покриће значајнијих материјалних трошкова које је Факултет имао у 2016. години средствима од стране Министарства креће се у следећим процентима:

- трошкови енергетских услуга 100%
- услуге комуникација 36%
- трошкови комуналних услуга 29%
- трошкови административног материјала 66%
- услуге образовања, културе и спорта 26%
- трошкови платног промета и банкарских услуга 73 %
- текуће поправке и одржавање зграде 0,06%
- материјал за образовање и усавршавање запослених 19%
- материјал за образовање, културу и спорт 56%
- медицински и лабораторијски материјали 49%
- трошкови службеног путовања у иностранство 27%
- административне услуге 32%
- компјутерске услуге 29%
- услуге образовања и усавршавања запослених 50%
- услуге информисања 17%
- стручне услуге 5%
- услуге за домаћинство 46%
- отпремнине за одлазак у пензију 45% итд.

Значајније категорије материјалних трошкова које Министарство просвете уопште није финансирало Електронском факултету су:

- јубиларне награде запосленима

Због овакве ситуације у финансирању материјалних трошкова, Електронски факултет у Нишу више година уназад има значајније учешће сопствених прихода у покрићу трошкова комуналних услуга, телекомуникационих услуга и других трошкова својим добављачима, а пре свега јавним предузећима.

За квантификацију процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних

елемената овог стандарда коришћене су следеће ознаке:

- +++ - високо значајно
- ++ - средње значајно
- + - мало значајно
- 0 - без значајности

б) SWOT анализа елемената стандарда 12

	ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
	<ul style="list-style-type: none"> • Буџетски корисник +++ • Развијено пружање услуга на тржишту ++ • Реномираност Факултета и његова репутација +++ • Разноврсност у изворима финансирања ++ • Квалитет услуга +++ • Заступљеност у реализацији домаћих и међународних пројеката који обезбеђују финансијска средства Факултету +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Високи трошкови пословања ++ • Недовољно финансирање од стране оснивача +++ • Зависност Факултета од финансирања из буџета које је нестабилно +++ • Застарела Уредба по којој се утврђује финансирање високошколских установа из буџета државе +++ • Недовољна искоришћеност кадровских ресурса, опреме и просторних капацитета у остваривању додатних прихода Факултета + • Неадекватне висине зарада +++ • Непостојање стратегије у финансијском планирању +++ • Ограниченост у пословању прописима везаним за буџетске кориснике ++
МОГУЋНОСТИ	Стратегија појачања	Стратегија уклањања слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Обезбеђивање додатног финансирања Факултета по основу пројеката који имају карактер донација ++ • Сарадња са привредом +++ • Сарадња са иностраним партнерима +++ • Јасно исказане потребе на тржишту за услугама које Факултет може да пружи ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Сачинити краткорочну, средњорочну и дугорочну стратегију развоја Факултета која ће се ослањати на очекиване приходе Факултета у наредном периоду ++ • Јасно дефинисати тренутну позицију Факултета на тржишту давањем одговора на питање: Где се налазимо? Где би смо желели да будемо? ++ • Формирати тимове стручњака који ће систематски радити на аплицирању за пројекте који се финансирају из различитих научних фондова ++ • Радити на јачању иницијативе која се односи на уговарање 	<ul style="list-style-type: none"> • Побољшаном организацијом уклонити постојећу стихијност у аплицирању за могуће пројекте + • Отклонити постојеће нејасноће у правилницима о стицању и расподели сопствених прихода Факултета +

САМОВРЕДНОВАЊЕ УСТАНОВЕ

	нових послова са привредом <ul style="list-style-type: none"> Усвојити систем стимулативних мера који ће поспешити послове који доносе сопствене приходе Факултету ++ 	
ОПАСНОСТИ	Стратегија превенције	Стратегија елиминације
<ul style="list-style-type: none"> Лоша финансијска ситуација у окружењу +++ Смањење финансијских средстава планираних за високошколске установе +++ Недовољна флексибилност и ефикасност државних установа у праћењу савремених трендова пословања + Конкуренција ++ 	<ul style="list-style-type: none"> Радити на образовању и стручном оспособљавању кадрова са менаџерским способностима + Развити систем адекватног вредновања доприноса у раду запослених ++ Појачати финансијску дисциплину запослених увођењем јасно прописаних процедура кретања финансијске документације + 	<ul style="list-style-type: none"> Спровести мере рационализације потребних и елиминације непотребних трошкова функционисања Факултета + Направити план уштеда на материјалу и набавци роба и услуга које неће утицати на квалитет рада Факултета + Сачинити измене у систематизацији послова у циљу смањења трошкова рада +

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Електронски факултет у Нишу, као буџетска установа и индиректан буџетски корисник, дели судбину осталих буџетских установа кад је у питању финансирање од оснивача. Чињеница је, међутим, да већ дуги низ година финансирање материјалних трошкова од стране оснивача није довољно и изискује све већу потребу да се учешћем сопствених извора средстава омогући нормална егзистенција Факултета. Такође, велики проблем представља и нестабилност и непредвидивост у висини и структури прилива финансијских средстава.

Да би се унапредио квалитет рада треба обезбедити стабилне и редовне изворе финансирања пословања Факултета што представља ослонац за даљи развој. Потребно је смањити зависност од буџетских средстава у финансирању Факултета што ће се остварити повећаним учешћем сопствених прихода у структури укупних прихода Факултета.

Неке од мера које могу довести до повећања сопствених прихода су:

- Радити на јачању маркетиншких активности Факултета, с обзиром да су ове активности сада незнатне и недовољне:
 - Факултет треба да диференцира своју понуду у односу на конкуренцију, како у државном, тако и у приватном делу сектора образовања. Треба јасно издиференцирати услуге и истакнути вредности, односно користи које могу добити потенцијални студенти Факултета.
 - Промоцију Факултета треба спровести у складу са маркетиншким планом (време, односно период у коме ће се промоције одржавати, територија која ће бити обухваћена промоцијом, планирани трошкови).
 - Оформити тим људи који ће се бавити промоцијом Факултета. Тим људи треба да буде састављен од наставника и сарадника, односно изабраних студената. Најбитнији сегмент промоције Факултета треба да буду непосредни контакти са потенцијалним

САМОВРЕДНОВАЊЕ УСТАНОВЕ

студентима - посећивање средњих школа. Писани извештај о тим активностима подноси се руководству Факултета.

- Битан сегмент промоције представљају рекламно-промотивни материјали (Информатор о раду Факултета, итд.) са неопходним информацијама о студијским програмима и условима студирања.
- Интензивирати оглашавања у медијима.
- Формирати тимове стручњака који ће систематски радити на належању реалних извора финансирања пројеката, као и на професионалном аплицирању за пројекте који се финансирају из различитих фондова. Најзначајнији могући извори финансирања су свакако фондови Европске уније. Добијање статуса кандидата за чланство у Европској унији отвориће пут високошколским и научним установама ка пројектима који се финансирају из фондова Европске уније. Средства намењена реализацији оваквих пројеката представљаће значајан извор прихода који ће допринети јачању материјално-финансијске ситуације Факултета.
- Радити на јачању иницијатива које се односе на уговарање нових послова са привредом. С обзиром да недовољна информисаност привредних субјеката о могућностима Факултета у пружању специфичних услуга директно утиче на интензитет те сарадње потребно је:
 - дефинисати услуге које Факултет може да пружи;
 - направити анализу потенцијалних партнера који би били заинтересовани за услуге Факултета;
 - искористити јасно издиференциране потребе на тржишту (код привредних субјеката) за услугама које Факултет може да им пружи.
- Увести у праксу стимулативне мере које ће појачати интерес запослених да развијају послове који доносе сопствене приходе Факултету. Наиме, адекватним правилником о расподели средстава остварених као сопствени приход Факултета стимулисати запослене за ангажовање на пословима којима се остварују додатни приходи Факултета.

Паралелно са увођењем мера за повећање прихода треба радити и на смањењу трошкова у пословању Факултета. У том правцу потребно је:

- Направити план уштеда на материјалу и у набавци роба и услуга које неће утицати на квалитет рада Факултета:
 - одредити нормативе који се односе на трошкове набавке роба и услуга за оне послове код којих је то могуће;
 - дефинисати трошкове који битно не утичу на квалитет обављеног посла, односно трошкове „без којих се може“.
- Сачинити измене у систематизацији послова у циљу смањења трошкова рада:
 - извршити прераспodelу послова ради ефикаснијег пословања;
 - анализирати оправданост захтеваног степена стручне спреме за поједина радна места;
 - направити преглед степена искоришћености, односно радног ангажовања кадровских потенцијала.

Прилози:

- 12.1. [Финансијски план за 2017. годину](#)
- 12.2. [Финансијски извештај за претходну 2016. годину](#)
- 12.3. [Одлука Савета о усвајању Финансијског извештаја за претходну 2016. годину](#)